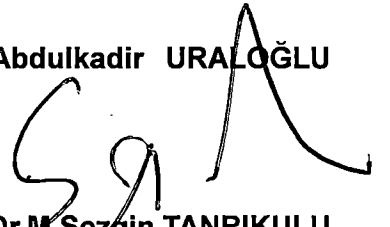

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Abdulkadir URALOĞLU** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır, yaklaşık 2 milyon nüfusu ile Türkiye'nin en büyük 10 şehri arasında yer almasına rağmen, bu 10 şehir içinde raylı sisteme (metro, tramvay, banliyö, hafif raylı sistem) sahip olmayan tek şehirdir. Ayrıca metrobüs, BRT (Hızlı Otobüs Transit) veya benzeri alternatif toplu ulaşım sistemlerine de sahip değildir. Şehrin trafik yoğunluğu, çevre kirliliği ve vatandaşların ulaşım hizmetlerinden yararlanma olanakları bu eksiklik nedeniyle olumsuz etkilenmektedir.

Bu bağlamda,

1. Diyarbakır için hazırlanan raylı sistem (metro, tramvay veya hafif raylı sistem) projesinin güncel durumu nedir? Proje, fizibilite aşamasında mıdır, yoksa ihale veya inşaat aşamasına geçilmiş midir? Projenin tamamlanması için öngörülen kesin tarih nedir? 2026-2027 yılları için bir başlangıç planı mevcut mudur?
2. Türkiye'nin en büyük 10 şehri içinde Diyarbakır'ın raylı sistem ve modern toplu ulaşım altyapısından yoksun tek şehir olmasının gerekçesi nedir? Nüfusu Diyarbakır'dan az olan şehirlerde (örneğin; Konya, Gaziantep, Kayseri, Antalya) raylı sistemlerin faaliyete geçirilmiş olmasına karşın, Diyarbakır'ın bu hizmetten mahrum bırakılmasının sebebi nedir? Bu durum, bölgesel ayrımcılık veya eşitsiz hizmet dağılımı olarak değerlendirilmekte midir?
3. Diyarbakır raylı sistem projesi için 2026-2030 döneminde ne kadar bütçe öngörülmektedir? Proje, merkezi hükümet bütçesinden mi, yoksa kredi veya kamu-özel iş birliği (KÖİ) modeliyle mi finanse edilecektir? Şu ana kadar projeye ayrılmış herhangi bir ödenek bulunmakta mıdır?
4. Diyarbakır'da raylı sisteme ek olarak metrobüs, BRT (Bus Rapid Transit) veya benzeri alternatif toplu ulaşım sistemlerinin kurulmasına yönelik bir plan bulunmakta mıdır? Özellikle şehrin doğu-batı ve kuzey-güney akslarında uygulanabilecek hızlı otobüs hatlarına ilişkin çalışma yapılmış mıdır?
5. Diyarbakır Havalimanı'nın şehir merkezi ile entegrasyonunu sağlayacak bir raylı sistem veya hızlı otobüs hattı projesi mevcut mudur? Havalimanı-şehir merkezi arasındaki ulaşım, mevcut durumda taksi ve özel araçlara bağımlıdır; bu durumun çözümüne yönelik bir strateji geliştirilmiş midir?
6. Diyarbakır'da raylı sistem ve modern toplu ulaşım altyapısının olmaması nedeniyle artan özel araç kullanımı, trafik yoğunluğu ve çevre kirliliği (hava kirliliği, karbon emisyonu) konusunda

Bakanlığınızın bir analizi veya raporu bulunmakta mıdır? Bu sorunların giderilmesi için acil eylem planı hazırlanacak mıdır?

7. UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri çevresindeki tarihi kent merkezinin ulaşım sorunlarına yönelik özel bir plan bulunmakta mıdır? Tarihi dokunun korunması ve turizmin geliştirilmesi amacıyla çevre dostu ulaşım sistemlerinin (elektrikli otobüsler, tramvay vb.) kurulması düşünülmekte midir?
8. Diyarbakır'ın bölgesel demiryolu ağına entegrasyonuna yönelik çalışmalar bulunmakta mıdır? Özellikle Diyarbakır-Elazığ-Malatya hattında yüksek hızlı tren veya konvansiyonel demiryolu projelerinin güncel durumu nedir? Bölgesel kalkınma ve ticari hareketlilik açısından bu hatların önemi değerlendirilmekte midir?
9. Diyarbakır'da mevcut toplu ulaşım araçlarının (otobüsler, minibüsler) engelli vatandaşlarımızın kullanımına ne ölçüde uygun olduğu konusunda bir denetim veya iyileştirme çalışması yapılmakta mıdır? Raylı sistem projesinde engelli erişilebilirliği (asansörler, işitsel ve görsel sistemler, düşük tabanlı vagonlar) standartlarına uygunluk sağlanacak mıdır?
10. Diyarbakır raylı sistem ve toplu ulaşım projelerine ilişkin kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla düzenli raporlar veya basın açıklamaları yapılacak mıdır? Projenin her aşamasında (planlama, ihale, inşaat, test sürüşleri) Diyarbakır halkının ve yerel yönetimlerin bilgilendirilmesi ve katılımı sağlanacak mıdır? Bu konuda bir şeffaflık taahhüdü verilecek midir?